

PRAKTISCHE HANDVATTEN VOOR MEERKRACHTEN

De taken van een Meerkracht zijn soms uitdagend. Want hoe signaleer je dat kinderen behoefte hebben aan steun? En hoe geef je te kennen dat jij kunt helpen? Hoe ga je een gesprek over geldzorgen en financiële steun aan met ouders?

Met de volgende handvatten en gespreksstarters willen we jouw werk als Meerkracht makkelijker maken. Houd ze bij de hand om het signaleren én de gesprekken met kinderen en ouders zo soepel mogelijk te laten verlopen!

Tip: Het kan ook nuttig zijn om deze tips te delen met je collega's, zodat ook zij de signalen weten te herkennen en bespreekbaar kunnen maken met ouders. Ga hierbij zorgvuldig om met de persoonsgegevens van de kinderen en hun ouders/verzorgers.

1 Geldzorgen signaleren en herkennen

Signalen bij kinderen

Een kind met dure kleding kan tóch uit een gezin met geldzorgen komen. En een kind met te krappe kleren hoeft thuis niet krap te zitten. Maar het kán wel. Prik dus door de schone schijn heen.

Hoe signaleer je geldzorgen? Let altijd op patronen, niet op incidenten. Een kapotte jas? Dat kan ieder kind overkomen. Maar vaker kleding met gaten of scheuren zou wel eens op geldzorgen kunnen wijzen. Kijk dus naar terugkerende signalen over een langere periode en interpreteer de signalen in combinatie met elkaar.

Signalen die kunnen duiden op geldzorgen, zijn:

Uiterlijk en hygiëne

- Het kind heeft kapotte, te kleine of slecht passende kleding, draagt dezelfde kleren meerdere dagen achter elkaar. Of draagt bijvoorbeeld een zomerjas in de winter.
- Het kind heeft versleten schoenen of schoenen die niet passen.
- Het kind ruikt onfris of heeft slechte(re) hygiëne, zoals onverzorgd haar.
- Het kind heeft geen (goede) (school)spullen, zoals een pen, gymkleding, of een tas.

Eten en drinken

- Het kind heeft geen fruit, pauzehapje en/of lunch, 'vergeet' dit vaak, of dit is heel minimaal (bijvoorbeeld alleen een boterham zonder beleg).
- Als een kind dat uitlegt met: 'ik heb geen honger', vraag jezelf dan af of dat wel klopt. Soms kan je een dubbelcheck doen door te kijken hoe dit zit bij broertjes en zusjes.

Sociaal gedrag

- Het kind doet niet mee aan sociale activiteiten waarbij kosten of extra benodigdheden komen kijken, zoals (school)reisjes, sportdagen, feestmomenten of traktaties.
- Het kind (/de ouders) kiest structureel voor gratis opties (of meldt zich helemaal af, zodra een bijdrage nodig is).
- Het kind heeft weinig of geen vriendjes en zondert zich vaker af.
- Het kind doet niet mee aan gesprekken over wat ze thuis hebben of kunnen.
- Het kind doet niet aan sport, cultuur, of andere vrijetijdsactiviteiten.
- Ook bepaald gedrag kan een signaal zijn. Soms laat een kind door de situatie thuis gedrags- of concentratieproblemen zien. Soms hebben ze een gebrek aan zelfvertrouwen, soms hebben ze weinig vertrouwen in anderen.
- Regelmatige ziekmeldingen of afwezigheid kan ook duiden op stress of een instabiele thuissituatie, wat door geldzorgen kán komen.

Signalen bij ouders

- Ouders/verzorgers lijken gespannen of ontwijkend als het gesprek op contributie, kosten of sponsoring komt.
- Ouders vermijden ouderbijeenkomsten, extra contactmomenten of andere momenten waar laagdrempelig met elkaar gesproken kan worden.
- Ouders lijken overwerkt, prikkelbaar of emotioneel uitgeput.

Juist ouders die het nodig hebben reageren soms afwijzend op hulp. Uit schaamte of trots. Probeer hier doorheen te prikken en vraag door: erover praten kan ze uiteindelijk enorm opluchten!

2 Het (eerste) gesprek over het Jeugdfonds aangaan

Heb je geldzorgen geconstateerd? En denk je dat een kind graag zou willen meedoen aan sport of cultuur? Probeer dan een gesprek hierover aan te gaan met de ouders/verzorgers. Deze tips helpen je hierbij.

Discretie

Realiseer je dat geldzorgen een ongemakkelijk onderwerp zijn en dat veel mensen zich ervoor schamen. Wees daarom altijd discreet en bespreek jouw vermoedens nooit in het bijzijn van anderen.

Vertrouwen

Creëer een veilige sfeer voor een gesprek en zorg dat je benaderbaar bent, geef ouders het gevoel dat je de tijd neemt en niet oordeelt. Zo werk je aan het opbouwen van een vertrouwensband en is de kans groter dat ouders hun financiële zorgen met je delen.

Normalisatie

Benoem bestaande regelingen zonder oordeel. Maak duidelijk dat hulp een normale optie is en dat er geen schaamte hoeft te zijn. En stel je kwetsbaar op: vaak zal de ouder dat waarderen en hetzelfde doen.

Positiviteit

Benadruk dat er mogelijkheden zijn! Alle kinderen kunnen meedoen, ongeacht hun thuissituatie. Kortom: concentreer je vooral op een oplossing, niet op het onderliggende probleem.

Voorbeeldzinnen om het (eerste) gesprek goed te laten verlopen:

- 'Ik hoop niet dat je me een bemoeial vindt, maar er viel me iets op en ik wil je graag helpen'.
- 'Ik zie graag dat alle kinderen kunnen meedoen, ook als de kosten een probleem vormen. Is dat bij jullie het geval?'
- 'Ik zie dat <naam kind> altijd zo lekker aan het voetballen is tijdens het buitenspelen, maar ik begreep dat hij niet op voetbal zit. Zou hij/zij dat wel willen? Als de financiën een probleem zijn kan ik helpen om dat mogelijk te maken!'
- 'Soms is het lastig om alles financieel rond te krijgen en behoort een sportclub of muziekles voor je kind niet tot de mogelijkheden. Wist je dat het Jeugdfonds Sport & Cultuur daarbij kan helpen? Ik kan je helpen met een aanvraag voor <naam kind>.'
- 'Ik werk samen met het Jeugdfonds. Dat kan in veel gevallen de kosten voor sport of cultuur op zich nemen. Zal ik uitleggen hoe dat werkt?'
- 'Het Jeugdfonds kan helpen om de contributie te betalen. Het enige wat nodig is, is een aanvraag via ons. Dat regel ik graag met je. Zullen we daar eens over doorpraten?'
- Soms helpt het om een situatie te schetsen, zoals: 'Er zijn ouders die tijdelijk minder te besteden hebben bijvoorbeeld door scheiding, verlies van werk of onverwachte kosten. In dat soort situaties kan het Jeugdfonds helpen. Zal ik kijken of die hulp ook voor jullie mogelijk is?'

Voorbeeldgesprek bij direct contact met een jongere:

Veel jongeren weten heel goed dat geldzorgen thuis de reden zijn waarom ze niet op een club zitten. Heb je contact met deze doelgroep, focus dan altijd op de mogelijkheden. Benoem direct wat je voor ze kunt betekenen, heb het niet te lang over hun situatie en laat de voorwaarden van een aanvraag achterwege: die komen later (in gesprek met de ouders) aan bod.

- 'Hey, ik zie dat je goed bent in [sport/muziek]'. Of 'Ik zie dat je dit erg leuk vindt. Doe je dit al?'
- 'Ben je al lid van een club? Zou je dat wel willen? Ik kan je daarbij helpen!'
- 'Als het betalen van het lesgeld of de contributie van een club een probleem is, kunnen we dat oplossen. Samen met het Jeugdfonds. Zou dat iets voor je zijn?'
- 'Zal ik daar eens met je ouders over doorpraten? Ik kan mijn telefoonnummer aan je meegeven, zodat zij me kunnen bellen. Zeg ze maar dat er een fonds is dat financieel kan helpen, als geld een rol speelt.'

3 Doorpraten over de financiële situatie

Zodra ouders/verzorgers interesse tonen in de mogelijkheden van het Jeugdfonds, is het belangrijk om te checken of een kind inderdaad in aanmerking komt voor steun. Hiervoor heb je de 'lokale spelregels' nodig. Deze vind je op de website van het fonds bij jou in de buurt, onder het kopje 'spelregels' in de menubalk. Heb je de spelregels bij de hand? Dan kunnen de volgende handvatten je helpen bij een fijn gespreksverloop:

Voorbereiding

- Creëer een veilige sfeer: als het gesprek in een rustige, vertrouwelijke omgeving plaatsvindt, voelen ouders zich meer op hun gemak.
- Benadruk dat je vertrouwelijk met hun input zult omgaan: 'Deze informatie blijft vertrouwelijk en is alleen nodig om te bepalen of je hulp kan krijgen.'
- Licht toe waarom je een vraag stelt, bijvoorbeeld:
 - 'Ik wil graag iedereen helpen die het nodig heeft. Om te bepalen of je hiervoor in aanmerking komt, moet ik een paar vragen stellen over je financiële situatie.'
 - 'Het Jeugdfonds Sport & Cultuur ondersteunt kinderen wanneer de ouders/verzorgers sport of cultuur niet kunnen betalen. Ik wil graag kijken of jullie daarvoor in aanmerking komen.'

Tijdens het gesprek

- Laat merken dat je begrip hebt voor hun situatie: 'Ik weet dat het niet altijd makkelijk is om hierover te praten. Ik ben er om te helpen, niet om te oordelen.'
- Let op lichaamstaal: Wiebelt iemand op zijn stoel? Kijkt iemand steeds weg? Probeer diegene dan (opnieuw) gerust te stellen.
- Geef ouders de tijd om te antwoorden of zelfs later terug te komen op een vraag: 'Als je hier later op wilt terugkomen, kan dat altijd.'
- Stel eenvoudige vragen. Bijvoorbeeld:
 - 'Mag ik vragen hoe jullie situatie er op dit moment uit ziet?'
 - 'Hoe gaat het momenteel financieel?'
 - 'Hebben jullie ondersteuning nodig op financieel gebied om je kind bijvoorbeeld de kans te geven om mee te doen aan sport of cultuur?'
- Wordt de financiële thuissituatie niet helemaal duidelijk? Stel dan concretere vragen:
 - 'Als je momenteel een bijstandsuitkering ontvangt, kom je in aanmerking voor hulp van het Jeugdfonds. Wat voor soort inkomen/bijstand ontvang je?'
 - 'Wat is jouw maandelijkse inkomen? Ik kan samen met je kijken of dit onder de grens valt die de gemeente/het Jeugdfonds hanteert. Zo ja, kan dit betekenen dat jouw kind in aanmerking komt voor hulp van het Jeugdfonds.'
 - 'Hebben jullie moeite om rond te komen vanwege schulden? Dit kan betekenen dat jouw kind in aanmerking komt voor hulp van het Jeugdfonds.'
 - 'Zijn er redenen waarom het lastig is om sport- of cultuuractiviteiten voor jouw kind te betalen? Denk bijvoorbeeld aan vaste hoge kosten of moeilijke omstandigheden door ziekte of scheiding. Dit kan betekenen dat jouw kind in aanmerking komt voor hulp van het Jeugdfonds.'
- Benut het moment ook om ouders te informeren over andere mogelijkheden, zoals de verjaardagsbox, Leergeld en -voor ouders zelf- het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

Na het gesprek

Bied perspectief. Vertel duidelijk hoe ze verder geholpen worden:

- 'Op basis van deze informatie kan ik een steunaanvraag voor jullie doen bij het Jeugdfonds. Als deze aanvraag goedgekeurd wordt, zal het fonds een jaar lang de contributie/het lesgeld voor jouw kind betalen.'
- 'Belangrijk: na een goedgekeurde aanvraag hoeft je nooit (een deel van) het geld terug te betalen. Ook niet als je financiële situatie in de tussentijd wijzigt.'
- Zorg voor de juiste verwachtingen: 'Op basis van deze informatie verwacht ik dat het geen probleem zal zijn om...' Of juist: 'Ik twijfel of het Jeugdfonds deze aanvraag kan goedkeuren. Ik dien de aanvraag in, maar we zullen even moeten afwachten. Ik hou je hier natuurlijk van op de hoogte.'
- 'Je krijgt een automatische bevestiging zodra ik de aanvraag heb gedaan. Ook ontvang je een mail vanuit het Jeugdfonds Sport & Cultuur zodra de aanvraag goedgekeurd is. De betaling wordt direct geregeld met de club waar je je kind voor aanmeldt.'

4 Checklist: heeft een kind recht op hulp?

Er zijn grofweg vijf situaties waarin een gezin recht kan hebben op hulp van het Jeugdfonds. Hieronder lees je per situatie wat dit betekent en hoe je dit kunt controleren.

1. Het inkomen valt rond het sociaal minimum

Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat nodig is om in Nederland van te leven. De hoogte van dit bedrag is per leefsituatie anders bepaald.

Hulp van het Jeugdfonds mogelijk?

- Als iemand onder het sociaal minimum uitkomt, dan valt het gezin sowieso onder de grens van het Jeugdfonds en komen ze in aanmerking voor hulp.
- Komt het gezin boven het sociaal minimum, hangt het van de woonplaats af of er hulp mogelijk is. Per gemeente verschilt de hoogte van de bovengrens. Check de lokale spelregels op de website.

Hoe controleer je dit?

- Zoek het actuele sociaal minimum op via rijksoverheid.nl.
- Bereken X% van het bedrag dat geldt voor de gemeente waarin het gezin woont. (Rekenvoorbeeld bij 120%: $1,2 \times$ sociaal minimum).
- Vergelijk het berekende bedrag met het inkomen van de aanvrager (het gaat hier om het verzamelinkomen van het gezin. Dus voor beide ouders bij elkaar opgeteld).

2. Het gezin ontvangt een (bijstands)uitkering

Een (bijstands)uitkering is financiële ondersteuning voor mensen die geen of onvoldoende inkomen hebben. Onder (bijstands)uitkeringen vallen:

- Bijstandsuitkering - via de gemeente
- WW-uitkering (Werkloosheidswet), WAO-uitkering (Wet arbeidsongeschiktheid) of WIA-uitkering (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) - via het UWV
- AOW-uitkering (Algemene Ouderdomswet), Anw-uitkering (Algemene nabestaandenwet) of AIO-uitkering (Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen) - via de Sociale Verzekeringsbank.

Hulp van het Jeugdfonds mogelijk?

Als iemand een bijstandsuitkering heeft dan vallen ze automatisch binnen de inkomensgrenzen van het Jeugdfonds. Aangezien de bijstandsnorm (sociaal minimum) voor een alleenstaande 70% van het wettelijke minimumloon bedraagt.

Hoe controleer je dit?

De ouder kan dit laten zien met een brief of overzicht van de gemeente.

3. Het gezin heeft schulden

Schulden kunnen huurachterstanden, leningen of andere betalingsachterstanden zijn. Vraag of er sprake is van betalingsachterstanden, schulden, of een schuldsaneringstraject. Of vraag of er contact is met schuldhulpverlening. Is hier sprake van? Vermeld dit dan in het motivatieveld van de online aanvraag.

Geeft het gezin aan schulden te hebben, maar ontvangen ze nog geen hulp of ondersteuning? Adviseer ze dan hulp te vragen bij het lokale ondersteuningspunt. Dit kan vaak gevonden worden door te zoeken op schuldhulpverlening in combinatie met de naam van je gemeente.

4. Het gezin kan door omstandigheden de club of de lessen niet betalen

Soms heeft een gezin door bijzondere omstandigheden moeite om de contributie of het lesgeld te betalen. Denk aan ziekte, een scheiding of onverwachte hoge kosten.

Vraag of er specifieke redenen zijn waarom sporten of een culturele activiteit nu niet mogelijk is. Is hier sprake van? Vermeld dit dan in het motivatieveld van de online aanvraag.

5. Het gezin heeft een stadspas

Als het gezin een stadspas heeft, zijn er op basis van de lokale spelregels twee scenario's die bepalen of het kind recht heeft op hulp van het Jeugdfonds. Check de lokale spelregels via de website!

- Als een stadspas recht geeft op hulp vanuit het Jeugdfonds, vermeld je dit in de online aanvraag bij 'Speciale regelingen', inclusief het nummer van de pas.
- Als de gemeente geen stadspas heeft of het gezin heeft er geen, vraag je door of één van de andere situaties aan de orde is.

